

sabine oosterlynck en Peter H. Waterschoot verkennen het grensgebied tussen het natuurlijke en het kunstmatige
F. De Meyer

‘over een tentoonstelling die niet heeft plaatsgevonden maar via deze tekst toch bestaat’

We hebben een complexe verhouding tot de natuur. Ze wordt dan eens als grondstof gezien voor een hoger -menselijk- doel, dan eens als sacraal organisme op zichzelf. De Bijbel benadrukt (als enige) dat de natuur de mens werd gegeven om naar believen te gebruiken, terwijl in de Shinto-traditie de natuur als een vriend wordt beschouwd die je moet verzorgen en liefhebben. In technologische innovatie dient de natuur meer en meer als voorbeeld om onze eigen werktuigen te optimaliseren -biomimicry heet dit.

Vanuit een materialistisch wereldbeeld ondernemen sommigen zelfs pogingen een digitale copie van de natuur de scheppen. Stephen Hawkins kwam in de laatste jaren van zijn leven tot de slotsom dat de natuur enkel verschijnt bij de gratie van een observator, en dat de essentie van wat we realiteit noemen vervaardigd is uit de relatie tussen ‘randvoorwaarden, evolutie en de observator’, kort door de bocht: wat er buiten ons bestaat, bestaat niet zonder ons.

Dit maar om aan te geven dat de relatie tussen ‘nature & nurture’-de natuur als ‘ding’ buiten ons en wat door mensenhanden groeit- niet zomaar voor de hand ligt, al is er hier zeker geen sprake van een tegenstelling tussen beide begrippen. De omgeving die ons wordt gegeven en wat we eruit vervaardigen maken noodwendig deel uit van eenzelfde geheel, ze vloeien in elkaar over, hoe verschillend ook hun oorsprong en hun verschijning.

De aankondiging van de samenwerking tussen sabine oosterlynck en Peter H. Waterschoot verraste me eerst. Hun praktijk kan niet verder van elkaar liggen, zo leek me: fotografie, waarin artificieel licht de zinnen bedwelmt, tegenover het objectivering van natuurelementen die de aandacht ervoor juist lijkt aan te wakkeren. Het leek me een contradictorisch gegeven. Toch blijkt uit hun praktijk een gelijkaardige manier om het grensgebied tussen ‘nature and nurture’ te verkennen.

sabine gebruikt planten in haar werk, maar alsof de natuurlijke schoonheid ervan wat hulp nodig zou hebben combineert ze deze met oa. plexiglas; en als om de waarde ervan te benadrukken hangt ze een etiket aan haar werken, als verwijzing naar de absurde kijk die we hebben op de natuur als gebruiksinstrument, of als middel om een menselijk doel te bereiken of te verwijzen naar de identiteit van de dingen.

Peter lijkt wel een omgekeerde beweging te maken: hij vertrekt van urbane landschappen in dewelke hij op zoek gaat naar natuurlijke verschijnselen. De planten en bloemen in zijn foto's zijn weliswaar vaak omgeven door kunstmatige verlichting, maar op een vreemde manier benadrukt dit juist hun natuurlijke schoonheid. De foto's baden in een gloed van wabi-sabi, een manier van zien die rekening houdt met imperfecties en haperingen, waarin de echtheid van dingen harmonieus tot hun recht komen, zowel de natuurlijke als de artificiële.

Hoewel ze het grensgebied vanuit een andere richting verkennen spelen beide kunstenaars met dezelfde dualiteit tussen het natuurlijke en het kunstmatige. Ze goochelen met licht en schaduw, materie en gedachte, en de resem aan mogelijke zienswijzen ertussenin. Waar dit meer en meer ongekende en onzekere gebied velen angst inboezemt, willen ze troost bieden: “Om de uitdagingen van de toekomst tegemoet te treden, hebben we als mensheid verbeelding en zin voor schoonheid nodig,” vertellen de kunstenaars. “Met deze tentoonstelling nodigen we de kijker uit om na te denken over hoe natuur en cultuur kunnen samengaan in een esthetische en emotionele rijkdom ontspruit uit de combinatie van beide.”

Kunst ontstaat misschien uit de noodzaak om de dualiteit op te heffen. Soms doet het dit in een kunstwerk zelf, maar evengoed kan dit door de combinatie, als deze tussen sabine en Peter.